

ನಿಯಮ 68ರ ಕೆಳಗೆ ಚರ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶ್ಯಾನಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡಬೇಕು.

VII. Prevailing for short duration under rule 68 Scarcity condition prevailing in the State.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶ್ಯಾನಪ್ಪ (ಶಹಬಾದ್).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ರೀಟಿನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಈ ವಿಷಯ ಒದ್ದುಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಕಡೆಗೂ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲದ ದುರ್ದೈವರಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಸುಮಾರು ೧೨೨ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರೇ ನೀವು ಉಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಶ್ಯಾನಪ್ಪ.—ಇವತ್ತು ಬರಗಾಲದ ಪ್ರಸಂಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋನದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರಾಗಿ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಬಿಜಾಪುರ ಬೆಳಗಾಂ ಅನೇಕಲ್ ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ತೀವ್ರವಾದುದೆಂದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಇಂದುದಿಗೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವ್ವರವರಿಗೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭೂಮಿ ಬಹಳ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿತ್ತು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಂತಹ ಭೂಮಿ, ಯಾವುದನ್ನೇ ಹಾಕಿದರೂ ಅದು ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಂತಹ ಭೂಮಿ ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಅ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣರಾವ್ ರವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕೀರ್ತನವನ್ನು ಕರೆಸಿದರು)

ಸಲ ಅ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ೧೯೬೦ ರಲ್ಲಿಯೂ ೧೯೭೦-೭೨ರಲ್ಲಿಯೂ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದೆ ೧೯೭೫ರಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಇದ್ದುದನ್ನು ನಾವು ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದಾಗ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕವಾದ ರಾಯಚೂರ್, ಬೀದರ್ ಹಾಗೂ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಹರಾಜರ ವತದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಸದನದ ಏಕೆ ಸದಸ್ಯ ಅಯೋಗವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಏಕೆ ಸದಸ್ಯ ಅಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸದನದ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿ. ಎಂ. ಅರ್ಮುಗಂ ರವರು ಆಗಿದ್ದರು. ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕವಾದ ಬೆಳಗಾಂ ಬಿಜಾಪುರ, ಬೀದರ್ ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸವಿಸ್ತಾರವಾದ ಭೇಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳವರ ಜೊತೆ, ಅಲ್ಲಿ ಆದಂತಹ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಹಾನಿ ಬಗ್ಗೆ, ಹಾಕಿದಂತಹ ಭಸೂ ಯಾವರೀತಿ ಲಾಸಾಯಿತು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ವರದಿಯನ್ನು ಅವರು ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಂದು ಕೊಟ್ಟ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

“The Kharif crops were a total failure in those areas and they are now faced with a complete failure of rabi crops also. In addition, the water table has gone down on account of the low rainfall this year succeeding the low rainfall last year. The difficulty for water is felt in a large number of villages in the northern and north-eastern areas. The difficulty for fodder is also acute as there is no green grass anywhere for grazing and the Kharif crop whose fodder which could have become available by this time in

normal years has been a failure. The stocks of fodder carried over from last year are exhausted."

೧೯೮೪-೮೫ರಲ್ಲಿ ೧೯೭೩ರಲ್ಲಿ ಏನು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತೋ ಅದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗಲೂ ಬರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಹಾಗೆ ಜೋಳ, ಶೇಂಗಾ, ತೊಗರಿ ಮೊದಲಾದ ಖಾರೀಫ್ ಮತ್ತು ರಾಬಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತೇವೆ. ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಶೇಂಗಾ, ತೊಗರಿ, ಎಳ್ಳು ಮೊದಲಾದ ದ್ವಿದಳಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ರೈತರು ಜೋಳ ಬಿತ್ತಿದ್ದರೆ ೧೦೦ ಚೀಲ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ರೈತ ಈ ಸಾಲಿ ಹತ್ತು ಚೀಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ದಂಟನ್ನು ಪ್ರಾಣಿ ಕೂಡ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕಾಗದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ರೈತ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಬೆಳೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಕುಟುಂಬಗಳು ಬದುಕುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದು ಈಗ ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ ರೈತರು ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಪಟ್ಟಣದ ಹಾದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬೇಮನ್‌ವರಂ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರು ಬಂದು ಒಳ ನೋಡಿಕೊಂಡುಹೋಗಿ ೭೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರೆ ಹತ್ತು ಹದಿನಾರು ಕೋಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇವೊತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ ಆ ಭಾಗದ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಹೇರಬೇಕು. ರೈತರ ಮತ್ತು ರೈತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆರ್ಮಂಗಂ ಕಮಿಟಿ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಯಾದ ವಿಚಾರಗಳಿವೆ ಆವೊತ್ತಿನ ಅವರ ವರದಿಗೂ ಇವೊತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೂ ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ನಾವು ಅದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಿ ನೋಡಬಾರದು. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೋದಸಾಲಿ ೧೯೮೪ರ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಫಾದರ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಬಳ್ಳಾರಿಯಿಂದ ಹುಲ್ಲು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಒಣ ಭತ್ತದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಸರ್ಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರ್ಕಾರೀ ಯಂತ್ರ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕೆಲಸವಾಗಲಿ, ದೋಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನಾಗಲಿ ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಳೆ ಬಾರದೇ ಇದ್ದಾಗ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಟ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಆ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆ ಕೂಡ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ನೀರನ್ನು ವಿತರಿಸಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳುವ ಯಂತ್ರ ಇಲ್ಲ. ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿರ್ಜ್ವ ಮಾಡಿ ಟ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಲಿಫ್ಟ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸ್ಕೀಮ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಮಂಗಂ ಕಮಿಟಿಯವರು ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರದಹಾಗೆ ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗದ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಪ್ಪರ್‌ಸ್ಯಾಷ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ಬೆಣ್ಣೆ ತೋರಾ ಮತ್ತು ಕಾರಂಜಿ ಮುಂತಾದ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಲ್ಪುರ್ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೀಮಾ ನದಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಆ ನದಿಯು ಸುತ್ತು ೧೦೦-೧೫೦ ಹಳ್ಳಗಳಿವೆ. ಸುಮಾರು ೨೫೯೯೫ ಹಿಂದೆ ಸೊಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಉಜಿನಿ ಡ್ಯಾಂವ್ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಈ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲಿಲ್ಲ. ನೀರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ನೀರಿನ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ೧೦೦-೧೫೦ ಹಳ್ಳಗಳವರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೋದಸಾಲಿ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸೊಲ್ಲಾಪುರದ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ಗೆ ಏರಡು ಅಡಿ ನೀರು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಮಾತುಕತೆ ಆಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ೧೯೮೩ ರ್ಲಿ ಮತ್ತು ೧೯೮೪-೮೫ರಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಲರಾ ಬಂತು. ಅನೇಕ ಜನರು ಸತ್ತರು ಭೀಮಾ ನದಿ ದಂಡೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ನೀರಿನ ಅಭಾವವಿದ್ದು ನೀರಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಭೀಕರವಾಗಿದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಿಡುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಎನ್.ಆರ್.ಇ.ಒ.ಯಲ್ಲಿ ೧೯೮೪ರಲ್ಲಿ ಅಡಿಷನಲ್ ಆಕ್ಟನ್ ಪ್ಲಾನ್ ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಈ ಪ್ಲಾನನ್ನು ಇಂಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಚುನಾವಣೆ ಬಂತು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟು ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಚುನಾವಣೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬಾರದೆಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಲಂಗೆ ಬಂತು. ವೈಸನಾಥ ಪಾಟೀಲರು ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ೭೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಚುನಾವಣೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಲಂಗೆ

ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಕೆಲಸ ಹಾಗೇ ನಿಂತಿದೆ. ಸ್ಕೋರ್ಪಿಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ಡಿ.ಎಸ್.ಆರ್., ರೇಟ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರೂ. ೬-೫೦ ಡಿ.ಎಸ್.ಆರ್., ರೇಟ್ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ರೇಟನ್ನು ಬಲರಾವ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬೀಘ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ರೇಟನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ೧೫-೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ ರೇಟ್. ಇಂಥ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಶೇಕಡ ೮೦ರಷ್ಟು ಜನ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅ ಜನಗಳ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು. ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಜನರಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಸರ್ಕಾರ, ಅವರು ಅಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಹಿಡೀರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಂಥದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ತಾವು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರ ಕಷ್ಟಗಳ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಮಿತಿಯ ಪರದಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೋಡಿದರೆ, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಮೈಮೇಲೆ ಬಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲ, ಕೆನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಪೆಟ್ಟಿಕ ಅಹಾರ ಇಲ್ಲ, ಜೋಳ ಇಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆ ಇಲ್ಲ, ಸೀಮೆ ಎಷ್ಟೆ ಇಲ್ಲರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಭಾಗದ ಶೇಕಡ ೮೦ರಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲ. ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಬೇಕು? ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸುತ್ತದೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಏನಾದರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆಯೇ? ಎಲ್ಲೋ ಕೆಲವು ಕಡೆ ವಾತ್ಸ ಸರಿಯಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಮುಂಬರುವ ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಉಲ್ಕಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣ, ಸಲಕರಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್ಮುಗಂರವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮಾತು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

‘The challenge posed by the unprecedented drought has to be met by the Government and the people. Food for all fodder for cattle water for men and animals work for the able bodied should be the slogan of the Government’.

ಬರೀ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಅಲ್ಲ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಅಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕೂಡಲೇ ಇಂದಿನ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬರಗಾಲದಿಂದ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಿಂದೂದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಏನಿದೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ರಸ್ತೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಇವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೊಸ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಅವಕಾಶಗಳು ಇವೆ. ಅವನ್ನು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಏನೊಂದು ಸಂಕಟ ಇದೆ ಅದನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶಾಸಕರು ಕೂಡ ರಾಜೀನಾಮೆ ಬಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಗಣನವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

೬. ಬಿ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಮಂಪಾಪತಿ (ದಾವಣಗೆರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕಣ್ಣುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಶಾಸನಪರಿಷತ್ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಮಿತಿಯೊಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಅಂಥಾ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಪಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವೆಂದು ಕಣ್ಣುತ್ತದೆ. ಅದು ಏನೇ ಇರಲಿ ನನಗೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬರಗಾಲ ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಇದೆ ಎಂಬ

ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹರಿಹರ, ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ದಾವಣಗೆರೆ, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಹಿರಿಯೂರು. ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡ ವಾಣಿಜ್ಯಾಸ ಕೆರೆಯ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ಬರಗಾಲವಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು, ಜಗಳೂರು ಈ ಭಾಗಗಳಿಂದ ದಾವಣಗೆರೆ ಮತ್ತು ಹರಿಹರಕ್ಕೆ ಜನರು ವಲಸೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆ ಭಾಗದ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದಾಗ ಊರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ನಡೆದಿದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು, ಜಗಳೂರು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಹಿರಿಯೂರು, ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ, ಹೊಸದುರ್ಗ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಕೂಡ ಅದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಆ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಒಂದು ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಇದುವರೆಗೆ ರೂಪಿಸಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ೩೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ರೂಪಿಸಿಲ್ಲ, ಈಗಲೂ ರೂಪಿಸಿಲ್ಲ. ೩೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆ ಭಾಗದ ಜನ ಪದತಕ್ಕ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಭಾಗ ಸುಧಾರಣೆ ಆಗದಿರಲು ಕಾರಣವಿಷ್ಟು. ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಅಥವಾ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲ. ನೀರು ಇದ್ದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೆಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬಹುದು. ಮೊಳಕಾಲ್ಮೂರು, ಜಗಳೂರು, ಚಳ್ಳಕೆರೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಹಿರಿಯೂರು, ಹಾಗೂ ದಾವಣಗೆರೆಯ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಹುಲ್ಲಿನ ತೊಂದರೆ ಕೂಡ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶಾಣಪ್ಪನವರು ಏನು ಹೇಳಿದರೇ ಅದೇ ರೀತಿ ಇದೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಮತ್ತು ಹರಿಹರ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಭತ್ತದ ಹುಲ್ಲಿನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ದನಗಳು ಕೂಡ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದಕ್ಕೆ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ ಅಷ್ಟೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸಮಿತಿಯವರು ಬಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅಲ್ಲಿ ದನ ಕರುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಇದೆ, ಅವು ಸಾಯತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಈಗ ಬೆಳೆಗೆ ಕಾಲ, ಇನ್ನು ಮೇಳೆ ಬರಬೇಕೆಂದರೆ ಮೇ-ಜೂನ್‌ವರೆಗೆ ಕಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವಲ್-ಮೇನಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲು ಜಾಸ್ತಿ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡಿಯವರೆಗೆ ನೀರಿಗೆ ಸಹ ತೊಂದರೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಮೇಳೆ ಬಾರದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಕೆರೆಯಲ್ಲೂ ನೀರಿಲ್ಲ. ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಜನರಿಗೆ ಕಂಡಿಯಾವುದಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ. ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇಂಥ ಭೀಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಶಾಣಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿಯನ್ನು ೧೦-೨೦ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವೇ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ತಾನು ಮಾಡಿಸತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ೬-೫೦ನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟತ್ತು ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಷ್ಟು ಬರೆ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಬೇರೆಯವರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಕೂಲಿ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ೧೦-೨೦ ಇರಬೇಕೆಂದು ಏನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದೆ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೭ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ದಾವಣಗೆರೆ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಪಚ್ಚಣವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದು ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಇಲ್ಲ. ಕೈಗಾರಿಕೆ ಇಲ್ಲ ಅಷ್ಟೇ. ಅಲ್ಲದೇ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ ನಾವು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲದು. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡಲೇ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಬರೀ ಹೇಳಿದರೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ನಾವು ಏನು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬಂಟು, ಸೊಪ್ಪು ಮುಂತಾದವನ್ನು ಬೆಳೆದಿದ್ದೇವೆ ಅವನ್ನೂ ಸಹಾ ತಿನ್ನಲು ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಶಕ್ತಿ

ಇಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ಆದೂ ಕೂಡ ವಿಪಲವಾದಂತಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಜಾಗೃತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಆಹಾರಕಾರ ಎದ್ದಮೇಲೆ ಆನೇಕ ರೀತಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉದ್ಭವವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಉಪಶಯನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಂಚೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಖನಿಧಾರಿ ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತ್ವರಿತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಧಾನ್ಯ ಎಂದರೆ ಅಕ್ಕಿ, ಜೋಳ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಇದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ಕೇಂದ್ರದ ತಂಡವು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಅದು ಕೂಡಾ ದಾವಣಗೆರೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರು ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮಾನವೀಯವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಬಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಅದ್ವೈತ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ತಮಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪುನರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ:— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಮೊನ್ನೆ ಸದನದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಹೇಳಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯದ ೧೭೫ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಮೈಕೆ ೧೩೫ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬರ ಇದೆ. ಉಳಿದ ೫೦ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬರ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಯಾವುವು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಜರ್ನಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಿತ್ತು. ಹಾಗೂ ಅದರಿಂದ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಬರ ಎಂದರೆ ಅದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಂಸಿದು ಆತ ಬೀದಿಗೆ ಬೀಳಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದ್ದಾತು ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಬರಗಾಲ ಕೇವಲ ೧೭೫ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೨೨ ಪರ್ರಂಟ್ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಇದ್ದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಕಾರ.....ನನ್ನ ಒಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಏನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಬೀವಲ್ಯಾಯಿಯವರು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದೇ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು.....

(ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಾನಿಡಿಂದ ಹೊರಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಿತ್ರ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ:— ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದೇ ನಾನು ಆ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ:— ಆಯಿತು. ಈ ೧೭೫ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬರ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಅಂತಹ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೆಲವು ಅನುಕೂಲಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಇದ್ದಾತು ನನ್ನ ದಿವಸ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಗೋಸಂಜತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕಸಾಯಿ-ಖಾನೆಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಇದ್ದಾತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ-೪ ರಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ೨೨ ರಷ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೬ ಪರ್ರಂಟ್ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ೧೫ ಪರ್ರಂಟ್ ಪೂರ್ತಿ ಬೆಳೆ ಬಾಗಿರಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಜನ ಪೂರ್ತಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ನಂಬಿ ಬೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿ ನೋಡಿದರೂ ೨೦೦ ರಿಂದ ೩೦೦ ಬೋರ್ವೆಲ್ ಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೂ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಜನಾಜ್ಞೆಗೆ ಮುಂಚೆ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಈಗ ಪೂರ್ತಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ರೈತರು, ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ದಿಕ್ಕು ಕಾಣದೆ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ರೋಗಪಾಯಿಗಳ ಕೂಲಿಯೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಇಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ೧೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೂಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ? ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ೩ ರಿಂದ ೫ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಕೂಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈಗಿನ ಏರು

ತ್ತಿರುವ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಈ ಹಣದಿಂದ ಏನು ತಂದು ಉಪ್ಪಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಅವರ ಕಷ್ಟ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದು ದೇವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಕೂಡಾ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೂ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಪರೀತ. ಏನೆಂದರೆ ಇಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಇರುವವರೇನೂ ಸರ್ವಜ್ಞರಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆ ತಂಡ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕದ ರೈತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ, ೪ ಕೋಟಿ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತಂಡ ಬಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾವು ಕಾದಿರಬೇಕು. ಅವರು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ವೇಳೆಗೆ ೨ ತಿಂಗಳು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ರೈತರು ಅರ್ಧ ಸತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಧ ಸತ್ತಿರುವವರು ಪೂರ್ಣ ಸತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ನೋಡುವುದಾದರೆ, Article 269 says :

‘Taxes levied and collected by the Union, but assigned to the States.

ಎಂದು ಇದೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಉಂಟು. ಅದೇ ರೀತಿ ನಾವು ಇದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. Article 270 says :

Taxes levied and collected by the Union and distributed between the union and the States.

ಎಂದು ಇದೆ. ಆಮೇಲೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುವುದು ಇದೆ. Article 272 says :

‘Taxes which are levied and collected by the Union and may be distributed between the Union and the States.’

Article 275 is relating to Grants from the Union to certain States. ಇದರಲ್ಲಿ “ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್ ಫ್ರಂ” ಎಂದು ಇದೆ. ಇನ್ನೆಲ್ಲಾ ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ನಮಗೆ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಏನಿದೆ ಅದು ಏನು ನೆರವು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಇದೆ. ೭ನೆಯ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ discretionary powers ಎಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌವರ್ಮೆಂಟ್ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಬರವನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ ಎಂದು ನೋಡಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಅಪ್ರೋಚ್ ಮೇಲೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಡಿಫೆಂಡ್ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಫೋರ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬರ ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂಜ್ಜಿವಾಗಿ ಕೋಲಾರ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಬೆಂಗಳೂರು, ತುಮಕೂರಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಮಂಡ್ಯದ ಕೆಲವು ಭಾಗ, ಹಾಸನದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬರ ಇದೆ. ಮಂಡ್ಯ, ಬೆಳ್ಳಿ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೂಡಾ ಅಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇದೆ ಎಂದು ಅಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿನ ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ, ೧೨% ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಕಂಗಾರಾಗಿರುವಾಗ, ಅವರು ಬಾಯಿಬಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಯವರು ಇಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಇಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಆಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಾಗಲೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಸ್ನೇಹೇಶಗಳು ಇವೆ. ಈಗ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಯಾವರ್ಗ ಇದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ ಇದಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಿರುತ್ತದೆನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ನಾನು ತರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಚ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ.— ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಗಳು ಆಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಆಗುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾವು ಅದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಸದನದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

(ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಶಿ. ಪಿ. ಜನ ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.)

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.— ಹೇಳಿದ್ದೇ ಹೇಳುತ್ತಾ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಹಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಲ್. ಜಾಲಪ್ಪ.— ಆ ಸದನ ಇನ್ನೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರ್ ಬಿಸೆಸನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶಿ. ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಿಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಸದನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಮೆರಗು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಇಂಟರಿಸ್ಟ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾರ್ಗಿ.— ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ನೀವು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಟೈಮನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಲ್. ಜಾಲಪ್ಪ.— ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಅಬ್ಬಕ್ಷನ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾರ್ಗಿ.— ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ಸಮಯ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅದರ ಅರ್ಥ ಎಲ್ಲರೂ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು. ಅವರು ಇಲ್ಲ, ಇವರು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಬೇಕೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಲ್. ಜಾಲಪ್ಪ.— ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ, ಇಂತಹ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವಾಗ ನಾಲ್ಕಾರು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ತಾವು ಏನು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಏನು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರ್ವನೇಟ್ ರಿಲೀಫ್ ಮೆಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ, ಅಥಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಜಾಸ್ತಿ ಉಂಟು. ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಏನು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ೨೦೦, ೩೦೦ ಮಳೆಗಾಲದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಪಾರ್ಕು ಭೂಮಿ ಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಏನೋ ಎನ್ನುವ ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ. ದಿನೇ ದಿನೇ ಮಳೆ ಡಮಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದ ರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಯಾವ ರೀತಿ ಬದುಕುವುದು ಎನ್ನುವ ಭಯ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಇರಿಗೇಷನ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ, ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ, ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಸ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಒಂದೆ ಒಂದು ಮಾಡಿಕೆ ಇತ್ತು. ಏನಂದರೆ ಯಾವ ಬಾವಿ ಆಗಿದ್ದರೂ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಒಂದು ಬಾವಿ ಇದ್ದರೆ ೧೦ ಬಾವಿ ಆಯಿತು ಜೊತೆಗೆ ಆಗ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಸವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಇದು ತಪ್ಪೇನೇನು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮೆಮೋರಾಂಡಂ ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಸೀರಿಯಸ್ಸಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ವಿಲೇವಾರಿ ಆಕೌಂಟಿಂಗ್, ಬಿ. ಡಿ. ಒ. ಮುಂತಾದವರು ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ, ಸೀರಿಯಸ್ಸಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ೧೦ ಬಾವಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾದರೆ ೧೦ ಸಂಸಾರಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ೧೦ ಸಂಸಾರಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಕೂಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ರೈತ ಸಂಘ ಮೊದಲು

† ಈ ಚಿಹ್ನೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಅಥವಾ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮೆಮೋರಾಂಡಂ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಮೆಮೋರಾಂಡಂನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸಾರವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ, ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್ಮೆಂಟ್‌ರವರು ಇದ್ದಾಗ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ

1. Wholesale trade in food grains must be nationalised and purchase centres must be set up in large numbers so that they are easily accessible to the peasant producers. This is necessary to mop up bulk marketable surpluses and prevent grains from passing into the hands of black marketeers.
2. Purchase price of coarse variety of paddy should be enhanced.
3. Public distribution system should be extended so that there is at least one shop for each 2000 population.
4. Supply of food grains, sugar, edible oils, clothes and other essential commodities should be made at reasonable prices on the basis of persons as units in quantities which are the same in rural and urban areas.
5. Adequate stocks of food grains and funds must be rushed to the affected areas. Large scale employment oriented schemes like NREP should be introduced. Persons engaged in these works must be ensured that at least statutorily fixed minimum wages for agricultural labourers should be given in cash or kind or both. It should be left to the option of the beneficiaries.
6. Agricultural workers, poor peasants, artisans and other people who have lost their entire means of living must be provided with reliefs and consumption loans on easy terms pending starting of jobs and giving schemes to ward off starvation deaths.
7. Realisation of taxes. Government dues, co-operative bank loans must be suspended immediately in the affected areas while taxes and other dues should be completely written off where the damage to the crops exceeds 25%.

ಇದನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈಗಲೂ ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದಾರೆ ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರ ಸ್ನೇಹ ಮಂಟಪೇಪರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಕೆಲವು ರೈತರನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರ ಮಾಡಿಯಾವರೂ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಇದೆ ಇದಕ್ಕೆ ರೈತನ ಶಕ್ತಿ ಪೂರ್ವಕ ಕೂಡಿದೆ. ಅಂತಹವರಿಂದ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದು ಅನ್ಯಾಯ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಷಣ ತಾವು ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು. ೧೨½ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬರ ಇದೆ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ, ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ೫೦ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಪೂರ್ತಿ ನೀರಾವರಿ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿವೆ. ಅದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ

ತಾವು ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಜನಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರು, ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು.

8. All inputs like seeds, fertilizers, diesel, pesticides must be supplied at controlled rates;
9. Adequate grants and loans should be provided to all those whose houses have been collapsed.
10. Adequate sanitary and medical reliefs should be given.
11. Popular committees including the representatives of different organisations working in the State or regions concerned should be set up. These popular committees should see that daily necessities of life are made available to the people at controlled prices and distributed in a proper manner.
12. Viable and effective schemes under NREP etc., should be introduced to provide maximum number of jobs and ensure that the relief activities are carried on an impartial and efficient manner.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ, ಈಗ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದರೆ, ಅವರು ಕೊಡುವ ರಿಲೀಫ್ ವಿಲೇಜ್ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಅವನು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವಿಜೆಂಟಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ೫ ಬೆರಳುಗಳಿಂದಲೂ ಗುರುತು ಹಾಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ೧೦ ಬೆರಳುಗಳಿಂದಲೂ ಹಾಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬಿಲ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಸೀರಿಯಸ್ ಅರಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೨೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಮಿಕ್ಕಿದ್ದು ಮಿಸ್ ಅಪ್ರೊಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ, ಬಡವರಿಗೆ ಇದರ ಫಲ ಪುಟ್ಟುಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ವಿಲೇಜ್ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೦ ಜನರಿಗೆ ಯಜಮಾನತನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಿಸ್ ಅಪ್ರೊಪ್ರಿಯೇಷನ್‌ಗೆ ಅಡಕತೆವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ತುಲೂಕು ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪೊಲೀಸ್ ಫಾರ್ಸ್ ಇರಲಿ ಅದರಿಂದ ಕ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ರಿಲೀಫ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ ಜನತಾ ಪಕ್ಷ, ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷ ಸಿಪಿಎಂ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, ಯಾವ ಪಾರ್ಟಿಯೇ ಇರಲಿ, ಅವರ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಇದ್ದು ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಪಡಿಸಿದರೆ, ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಭಯ ಬಂದು ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕಾಗಲಿ, ಎಸ್. ಆರ್. ಇ. ಓ. ಎಂಪ್ಲಾಯಮೆಂಟ್ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಸ್ಕೀಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಖರ್ಚು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬಡವರಿಗೆ ತಲುಪುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸೀರಿಯಸ್ ಅರಿಗೇಷನ್ ಏನೆಂದರೆ, ಫಂಡ್ ಫಾರ್ ವರ್ಕ್ ಎಂದು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಫಂಡ್ ಫಾರ್ ವರ್ಕ್ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದುದು. ಈ ಫಂಡ್ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದು ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ೫೦ ಲಾಕಿ ಬಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ೪೫ ಲಾಕಿ ಫಂಡ್ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಾರಾಟ ವಾಗಿ ಮಿಕ್ಕಿದ್ದು ೫ ಲಾಕಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಇಂಥ ಒಂದು ಸೀರಿಯಸ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಕೂಲಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಕಾಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆರೂವರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಐದು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕೊಡು ತ್ತೀವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಜನರು ಕೂಲಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ತಾವು ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತೀರಿ. ಆ

ಕವಿಚಿಂತೆಯವರೂ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಸಲ ವಿಸಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಸಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಸಸ್ ಮಾಡಿ ವರದಿ ಬರುವವರೆಗೂ ತಾಯಬಾರದು. ತಕ್ಷಣ ಇವರಿಗೆ ರಿಲೀಫ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯು ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಾಗಬೇಕು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡ ತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಾತಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ವಾಟೀಲ್ ಅನ್ ರಿ(ಮಾನ್ಯ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ತಂಬಾ ಜನ ಶಾಸಕರು ಕೇಳಿದಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ತಂಬಾ ಮುಖ್ಯವೆಂದುದಕ್ಕೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾನು ಲಿಂಗಸಗೂರು, ಕುಷ್ಟಗಿ, ಯೆಲಬರ್ಗ ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಆರಿಸಿಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಜಲಾಶಯದ ಎಡದಂಡೆ ನಾಲೆಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ಹಾಯಿಸ ತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ರೈತರಿಗೆ, ಎಂದರೆ ಟ್ರೈಲ್ ಎಂಡ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ನೀರು ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೌತಾಳ ಸರ್ಕಲ್ ಮತ್ತು ಕೆರಡಿ ಸರ್ಕಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಂಡಿಯವ ನೀರಿಗೂ ಕೂಡ ಅಭಾವವುಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ತಮ್ಮ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸ್ವಾಮಿರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಕೇಂದ್ರದ ನಡತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಲ್. ಜಾಲಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥವರು ಜನತೆಯಿಂದ ಆರಿಸಿಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೂ ಕೂಡ ಜನತೆಯಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿರುವವರಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾಂಗ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇವೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳು ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತದೆಂದರೆ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಮಗೆ ಹಣ ಬರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಹಣಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಇಷ್ಟೇ ಹಣ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ನೀವು ಕುಳಿತು ವಾದ ಮಾಡಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡು ವಾಗ ಅವರು ಏನು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆಯೇ ಸರಿಯಾದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ತಾವುಗಳು ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಲ್. ಜಾಲಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾತನ್ನೇ ಎತ್ತಬಾರದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆ

ಆಗಿರಬಹುದು. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದು ಎಂದರೆ ಏನು ಅರ್ಥ ?

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾರ್ಗಿ.—ಯಾರು ಯಾರು ಬಂದಾಗ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡಬಹುದೇ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಲ್. ಚಾಲಪ್ಪ.—ನೀವು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಆರೋಪಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೂ ಕೂಡ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಹಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಣೆ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ಏನು ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೀವು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿರುತ್ತೀರಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾರ್ಗಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇದನ್ನು ಅವರವರ ಪಾರ್ಟಿಯ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಅವರವರ ಪಾರ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಪರಿಹರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಬಸವರಾಜ ಪಾಟೀಲ್ ರವರು ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಹುಮನಾಬಾದ್ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ.

೬-೨೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಯಂ. ಭೀಷತಿ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತನಾಡುವ ಯಾವಾಗಲೂ ಬರಗಾಲ ಬಂದಾಗ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ನಾವೂ ಕೂಡ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಾದ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹಣ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನೇ ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಹಣ ಬರುವವರೆಗೆ ಕಾಯುತ್ತಾ ಕಂಠಿತರ ಇಲ್ಲಿ ರೈತರ ಹಣ ಬೀಳುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ತಾವು ಹೊಸಬರು. ತಾವು ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಓದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಏನೆಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಬರುವವರೆಗೆ ಕಾಯಕೊಡದು. ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀರು ಕೊಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಮೇವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ೭೦೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದಿರುವುದು ಕೇವಲ ೨೭ ಕೋಟಿ ಮಾತ್ರ. ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಹಣ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನೇರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬಸವರಾಜ್ ಪಾಟೀಲರೇ ನೀವು ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಬಸವರಾಜ ಪಾಟೀಲ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲಾದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒರ್ಕಾಪ್-ಎತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಈ ಹಣವನ್ನು ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಇಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ ಈ ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ

ನೀರು ಬಿದ್ದರೆ ರೈತನಿಗೆ ಕಂತುಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಪಾವತಿ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು. ನೀರು ಬೀಳದಿದ್ದರೆ ಸಾಲವನ್ನು ಮಾಫಿ ಮಾಡಬೇಕು, ನನ್ನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಬಾವಿಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪುರಸಭೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಪುರಸಭೆ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಡ ಕೂಲಿಗಾರರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸೆಂಟ್ರಲ್‌ನಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಟೀಮು ಏನಿದೆ, ಅದು ಮಾನ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಪ್ಪ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಜೇವರ್ಗಿ, ಕುಷ್ಟಗಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಟೀಮ್ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಬಂದು ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಇದೆ. ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸುವುದೇ ಆಗಲಿ, ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸುವುದೇ ಆಗಲಿ, ಆರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ತಕ್ಷಣ ಬಂದು ನೋಡಿ ಇದು ಆಗ ಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ಥಳೀಯ ಶಾಸಕರು, ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇರಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಿಂದೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಈಗಲೂ ಅದೇ ರೀತಿಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವವರು ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹುಲ್ಲು ಸಾಗಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಭೇದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ರೈತರು ಎಂದು ಭೇದಭಾವ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕರೆಯಿಲ್ಲ. ೪೦-೫೦ ಮೈಲುಗಳಾದರೆ ಹೇಗೋ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ೧೦೦-೨೦೦ ಮೈಲುಗಳಾದರೆ ಅದನ್ನು ತರುವುದು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟು ದೂರದಿಂದ ಹುಲ್ಲು ತರಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಲಾರಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ತರಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಈ ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ (ಜೇವರ್ಗಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಟುಡೀಂಟ್ಸ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನಿಂದ ಟೂರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಅನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಟೂರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಅನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೀದರ್‌ನಿಂದ ಹುಮ್ನಾ ಬಾದ್, ಕಮಲಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಬದಲು ಅಲ್ಲಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ರಿಸೇ ತಾರೀಖಿನಂದು ಬೇರಲ್ಲಿ ಹೋಗದೆ ನೇರವಾಗಿ ಅಬ್ಬಲ್‌ಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಟೂರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಅನ್ನು ಸ್ಪೆಲ್ ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರ ನಿಜವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಟೂರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಅನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಲೋಕಸಭೆ ಚುನಾವಣೆ ಆಯಿತು, ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆ ಚುನಾವಣೆ ಆಯಿತು. ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಶಾಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಇದೆ. ಮತ್ತೆ ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಇತರೆ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡದೇ ಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಬಂದಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡುನೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಏಳುನೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ೨೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ತಮಗೆ ಈ ಗಾಧಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಸಮಸ್ಯೆ ತಮ್ಮ ಎಂದಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಒಂದು ಸವಾಲೆಂದು ತಿಳಿದು ಮೆಥಾಡಿಕಲ್ ಆಗಿ ಬಗೆಹರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಕೂಡ ಮೊನ್ನೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿತ್ತು. ೧೯೭೨-೭೩ರಲ್ಲಿ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸು ಅವರು ಇದ್ದರು. ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭೀಕರವಾದ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ

ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಹೋಗಿ ಬರಾ ಅಂತ ಬಂದಿತ್ತು. ನೂರಾರು ಜನರು ಸಾಕಷ್ಟು ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸಿ ಈ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದರು.

ಈ ಹಿಂದೆ ಬರಗಾಲ ಬಂದಾಗ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ ಎಂಬುದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆಗ ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ, ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರಲಾ ಶ್ರೀ ಅಮೃತಗಂ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ವರದಿಯನ್ನು ಈಗ ತಾನೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ ಅವರು ಓದಿ ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಬಂದಿರುವ ಬರಗಾಲದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬತಕ್ಕಂಥ ಆರೋಪವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಿಜವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ತಮ್ಮ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಸದಸ್ಯರು, ಮೈಸೂರುಬಾಡ್ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಭಾಗಗಳ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇರಲಿ. ಈ ಕಮಿಟಿಯವರು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಒಂದು ವರದಿ ಕೊಡಲಿ. ನಂತರ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲಸ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದೇ ಮಾತನ್ನು ಶ್ರೀ ಜನಪರಾಜ ಪಾರ್ಟಿಲ್ ಅವರು ಶ್ರೀ ವೇಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಕಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ನಾನೂ ಸಹ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾಲ್ಕನೇ ಸಲ ಈ ಸಭೆಗೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈಗ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಗಳೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬರಗಾಲದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಜನರು ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಬಿ ಬೆಳೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ತೋಗರಿ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಲ ಹೂ ಕೂಡ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹೊದವರ್ಷ ತೋಗರಿ ಬೇಳೆಯ ಬೆಳೆ ಕ್ಷೀಣಾಲಿಗೆ 150 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಇತ್ತು. ಈ ಸಲ ಅದು 20 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಇಳಿದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಸಾಲು ಲಕ್ಷಿ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನ ಪೈಕಿ ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಜೋಳವನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು 40 ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಖಿರೀಫ್ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಲ ಯಾವ ಬೆಳೆಯೂ ಕೈತರ ಕೈಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ತಾಪು ಬಂದು ಸಲ ಬಂದು ನೋಡಬೇಕು. ಕಳೆದ ತಿಂಗಳು ಎಸ್.ಆರ್.ಇ.ಪಿ.ಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ತಿಂಗಳು ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನೀವು ಕೂಡಲೇ ಹಣವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಡಿ.ಆರ್.ಡಿ.ಎಸ್ ಕೆಳಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೂರು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಳಗೆ ಬಾವಿ ತೆಗೆಸುವವರಿಗೆ ಮೂರೂವರೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಬ್ಸಿಡಿ ಎಂದು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕೈತರಿಗೂ ಇದರ ಬಂದು ಅನುಕೂಲ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಭೀಮಾ ನದಿಯ ವರಿಯಾದಲ್ಲಿರುವ ನೀರನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಂಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಒಗ್ಗಿ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರ್ ಅವರು ಶ್ರೀ ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್‌ಸಾಬ್ ಅವರು ಸಹ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು. ಆ ಮೀಟಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವೀರ್ಣಂವರು ಸಹ ಇದ್ದರು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಾಪಸ್ ಬಂದಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಬಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಮುಜಾರಾದ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜನರು ಬಹಳ ಸಹನೆ ಇರುವಂತಹ ಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರಿಗೆ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೂ ಸಹ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೇನೂ ಅದರೂ ಸಹ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಮಂಜೂರಾದರೆ ಆದರೆ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ದಿನದ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣ ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಜನರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸು ನಿಮಗಿದ್ದರೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಇರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಇಷ್ಟು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಕೆಚ್ಚು ಜನರು ಇವೊತ್ತು ಮಾಡಲು ತಯಾರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಿಫ್ಟ್‌ನೇ ಹಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರದಷ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಿಗಾರರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಜೊತೆಗೆ 50 ಎಕರೆ ಸ್ವಂತ ಜಮೀನು ಇರುವವರೂ ಸಹ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರಲು ತಯಾರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದೊಂದು ರೆವಿನ್ಯೂ ಸರ್ಕಲ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಲು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ಲಾನ್ ಇಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾವ ಯಾವ ಖಾಯಂ ಆದಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾನ್ ಇಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಸೆಹೆಲ್‌ದಾರರಿಗಾಗಲೀ, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಯವರಿಗಾಗಲೀ ಆದೇಶ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ರೀತಿ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳಾಗಿವೆ. ಇಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಂತಹ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ನಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಾಗಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಆಹ್ವಾನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಲು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆಂದು ಶ್ರೀ ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್‌ಸಾಬ್ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬಾವಿ ತೋಡಲು ರಿಗ್ ಮಿಷಿನ್‌ಗಳು ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಪಿ.ಎಚ್.ಇ. ಇಲಾಖೆಯ ಜೂನಿಯರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಮಿಷಿನ್ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ನಾವು ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ. ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ನೀರು ಜನರಿಗೆ ಸಾರಕದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಗಿಸಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಕಡೆ ಇಷ್ಟು ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು, 500 ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಕಡೆ ಇಷ್ಟು ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು, ಇನ್ನೂರು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಕಡೆ ಇಷ್ಟು ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಜನರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀರು ಸಿಗದಿದ್ದಾಗ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ನಿಯಮವನ್ನು ಸಡಿಲ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಖಾರ್ಗಿಯವರು ಸಹ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು, ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಜಾಗೃತೆ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸ ಬೇಕು. ಅಪ್ಪರ್‌ಕ್ಯಾಷ್ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಅವರು ಸಹ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಬಂದರು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಮಿಡಿಯಂ ಮತ್ತು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಜಾಗೃತೆ ಮುಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರಿವರ್ ಬೆಲ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ನೀರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜನರು ಇಲ್ಲಿಂದ ನಾಲ್ಕು ನೂರು ಮೈಲಿಗಳಾಚೆ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜನರು ಬರಗಾಲದ ಬವಣೆಯಿಂದ ಪಡೆಪಡೆ

ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಗಲಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಏಜೆನ್ಸಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಪದೇಪದೇ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವೈದ್ಯನಾಥ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ನೊಡ್ಡ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಹಿಂದುಳಿದಿರತಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಬದಲಾಗಿ ಪರಮೇನಂಟಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.— ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಹಿಂದುಳಿದಿರತಕ್ಕೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ವಿಶೇಷವಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗಲೇ ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾವು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರತರವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅನುವು ಆಗುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಮುಂದುವರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು ಇಲ್ಲವೇ ಹೋದರೆ ಬರೀ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಗ್ರಾಂಟಿನಿಂದ ಪರಮೇನಂಟಾಗಿ ಸಲೂಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.— ಮಾನ್ಯ ಆಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳವರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಫಸಿಲಿಟಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಡ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದಾದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತ್ತಕ್ಕಡೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಸರ್ಕಾರವು ಕೇವಲ ೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆಂದು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇದು ಏನೇನು ಸಾಲದು. ೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ? ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಜನಗಳ ಪರಿವಾಗಿ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೋದ ವರ್ಷವೇ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಪದೇ ಪದೇ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ, ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಜನರ ಜೀವನ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಜನರ ಜೀವನ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಜೀವನ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ವರ್ಷವರ್ಷವೂ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದಾಗ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಜನರ ಜೀವನವು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಂತಹ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಜನರ ನಮ್ಮದಿಯಾಗಿ ಬದುಕಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೇ ನಾನು ದೂನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ತಂಡಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ, ಈ ತಂಡಗಳಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ತಾವು ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಹಾರ ಧನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಬರಗಾಲದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳು ತಿಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಿಲಗಳಿಗೆ ಆನುವಕವಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೇರವಾಗಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗಿನ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ದಿನಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬರಗಾಲದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬೇರಿಸಲು ಒಂದು ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿಯೂ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ

ಮಾಡಿ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪದೇ ಪದೇ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆಯೋ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ನಿಷ್ಕರ್ಷವಾತವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡಿರುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯಂತೂ ಬಹಳ ಇದೆ. ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೇ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಈ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆಗ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಳೀಯ ಶಾಸಕರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಅವರನ್ನು ಈ ಬರಗಾಲ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಹಾಯ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾಗ ಅವರು ೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈ ೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸಹ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿದಂಥ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿತರಣೆ ಆಗಿದೆಯೋ, ಕೆಲಸಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಆಗಿದೆಯೋ, ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಡಿಟೇಲ್ ಆಗಿ ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು. ಈಗ ಇನ್ನೂ ಮಳೆಗಾಲ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗಿದೆ; ಇರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದೆ. ಜಾರುಗಳೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಸಮೂಲ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಅವರ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಯಾವ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನೀವೂ ಹಣ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡದೆ ಸಮೂಲ ಕುಳಿತು ಕೂಡದೆ ಜನರ ಕಷ್ಟ ಪಡಿಸಬಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ — ಬರಗಾಲ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಈಗ ೨ ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾಲ್ಕು ವರೆಗೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್. — ಇನ್ನು ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟೂಯೆನ್ಸಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ರೈತರುಗಳಿಂದ ರೆವಿನ್ಯೂವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೆವಿನ್ಯೂವನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಆದೇಶ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ತಮಗೆ ಪಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

೭-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ಜೋಷಿ (ಕೆರೆಗೋಡು). — ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಮ್ಮ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೭ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲಾ ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೋಬಳಿಗಳು ಇವೆ. ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗದಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶ ಈ ಹಿಂದೆ ಬರಗಾಲದ ದುಡಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ನಿವೇದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದು ಏತಕ್ಕೆ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಸರಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಬೆರೆ ಬೇರೆ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಕ್ರಮಗಳು ಆಗಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆಗೆ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ ಈ ಮಾತನ್ನು ತುಂಬಾ ವಿಷಾದದಿಂದ ನಾನು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ದಯಮಾಡಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂಡ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ಮಾತ್ರ ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವರೆಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಹಿಂದಿನ

ಭೂಷಣಕಾರರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಈಗ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಅವರುಗಳು ಕಳೆದ ೨-೩ ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಪರದಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಕೂಡಲೇ ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕಳೆದ ರಿ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಸಾಬ್ ಮೆಚ್ಚು ಅವರ ಬಂದು ತಂದ ಈ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಅವರೂ ಕೂಡ ಆ ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂದಾಗುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆ ನೀಡಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುವುದೇಂದರೆ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಮವಾದರೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ, ಎರಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂತಹ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದನ್ವಯ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಬಟವಾಡೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಕ್ರಮ ಏನಿದೆ ಇದನ್ನು ಇದೇ ಅಪಧಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾರಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಕ್ರಮವೂ ಕೂಡಾ ಈಗ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬಟವಾಡೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಕಿಗಿಂತ ಬದಲಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ರಾಗಿ ಮತ್ತು ಜೋಳವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜನರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರಾಗಿ, ಮತ್ತು ಜೋಳವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಲಹೆ ಪಡೆದು ಏಕೆದರೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರವರು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊರತೆ ಇದೆ, ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಲಿ. ೫ ಸಾರಿ ವಿಷಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇನೆ ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿವೆ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಬಂದು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನೀರಿಲ್ಲದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಬಾವಿಗಳು ಕೆಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಬೇಡವೇ? ಆದುದರಿಂದ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಅದ್ವೈತವನ್ನು ಮುರಿಸಿಬಿಡುವ ಕೆಲಸ ಕೈಗೊಂಡು, ಅಂಥ ಕೆಟ್ಟ ಅಥವಾ ನೀರಿಲ್ಲದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಕ್ರಮ ಏನಿದೆ, ಅದು ಬಹಳ ತೀವ್ರತರವಾದುದು ಈಗ ಆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ೪ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ೩ರಲ್ಲಿ ನೀರು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ, ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಎಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ಗ್ಯಾಲನ್ ನೀರು ಬರತಕ್ಕ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ತೀರಾ ನೀರು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅಂತಹವುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗುರುತಿಸಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚೀಫ್, ಮೆಜಿನಿಯರ್ ಅಥವಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾಕಾಗಿದ್ದು, ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ, ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇನ್‌ಫಾರ್ಮೇಷನ್ ಕಳುಹಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಥವಾ ಇದೆಯೋ, ಕ್ರಾಮ ಇದೆಯೋ, ಆ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಾವು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಜಿಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮುಂಜೂರು ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರವರು ಎ.ಬಿ.ಸಿ. ಎಂದು ಕೆಟಗರಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಕುರಿತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಖಾತೆ ಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೆ ಬರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೩೫೦-೪೦೦ ಜನ ಮಕ್ಕಳಿರತಕ್ಕಂತಹ ಶಾಲೆಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಬೇಡವೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅದು ನಮ್ಮ ವಾಸ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಸರಕಾರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದರೆ, ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಏನು?

ಸರ್ಕಾರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲಗಳಿಗೆ ಕೂಡಿಯಂವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ್ದಲ್ಲವೇ ? ಅವರು ಕೂಡಿಯಂವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ? ಇಷ್ಟು ಜನ ಮಕ್ಕಳು ಹತ್ತಾರು ಶಿಕ್ಷಕರು ಇರುವ ಕಡೆ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದಂತಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ವಾಮಿ ? ಇನ್ನು ಹರಿಜನ ಕೀರಿಗಳು, ಜನತಾ ಕಾರ್ಡ್‌ನಿಗಲ್ಲದವರೂ ಬೋರ್ಡ್‌ವರ್ಕ್ ಇಲ್ಲದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂತಾದ್ದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ,

ನಮ್ಮ ಬರಗಾಲ ಖೇಡಿತಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ನೀರು ಇಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯರಾಗಿರಲಿ, ಜಾನುವಾರುಗಳಾಗಿರಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೊಳವೆಬಾವಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿದೆ. ಜನರಿಗೆ ನೀರು ಸಾಲದೇ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಸೇಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿಗಾಗಿ ಹೊಡೆದಾಟ, ಜಗಳಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಅದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ನಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ನೀರಿನ ಜಗಳದ ಕೂರಿತು ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಕೊಡುವ ವರೆಗೂ ಆಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ನೀರಿನ ಬವಣಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸ ತಕ್ಕಂತಹ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಉದ್ಘಾಟನೆ ಸಮಾರಂಭ ಒಂದಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಾರನೆಯ ದಿವಸ ಮಳೆ ಬಂದು, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಚೇರಿಯ ಮುಂದೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದ ಹುಲ್ಲು ಕೊಳೆತು ಹೋಯಿತು. ಸುಮಾರು ೩೦-೪೦ ಲಾರಿಗಳಷ್ಟು ಹುಲ್ಲು ಕೊಳೆತು ಕಸವಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಅವರು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅನುಭವ ಸ್ಥೂರ ಸಲಹೆ ಪಡೆದು ಸಂಗ್ರಹವಾದಿದ್ದರೆ ಹೀಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು ? ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೀಗೆ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಕೂಲಿ ಸಿಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅವರು ದೂರದಿಂದ ತರತಕ್ಕಂತಹ ಹುಲ್ಲಿಗೆ ಡೀಸೆಲ್ ಎಚ್ಚಿನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ರೈತರುಗಳು ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹಣಬೇಕು. ಲಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೇವು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಅವರಿಗೆ ಹಣಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಡೀಸೆಲ್ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಅದರೂ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಈಗ ಹುಲನ್ನು ನಾವೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸುಮಾರು ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಹುಲ್ಲು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ. ಚೌಡಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ಜಾರಿಯಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಡೀಸೆಲ್ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಾಸಕರು ತಹಶೀಲ್ದಾರರವರಿಗೆ ಪೋನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಹಣ ನಮಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪೋನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ವಾಮಿ ನಮಗೆ ಬಂದಿದ್ದಂತಹ ಹಣ ವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹಣ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ಜನ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅವಲಂಬನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ? ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂಗ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಸಬಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಡಿ, ಅದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ದಿನಾಂಕ ರಿಂದಲೇ ತಾರೀಖು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬರಗಾಲವರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಆಧಾರ್ಯನ ಮಾಡಲು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಒಂದು ತಂಡ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆ ತಂಡದವರು ನಮ್ಮ ಚಿತ್ರೆಯ ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಆ ತಂಡದವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಹ ಇದ್ದು ಅವರ ವಸವನ್ನು ಒಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಅವರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ನೆರವು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವಂತೆ ನಾವು ಸಹ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ಎಲ್ಲೆಡೆ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಜೂನ್ ತಿಂಗಳವರೆವಿಗೂ ನಾವು ಋತು ಕಷ್ಟದ ದಿನಗಳನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ.

ಅದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವಾದಂತಹ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕೋ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದುವರೆವಿಗೂ ಮಾಹಿತಿ ನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತಹ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಯಸ್ ರಾಜೇಂದ್ರಪ್ಪ (ಶಿಕಾರಿಪುರ).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ನಾವು ಸಿಬ್ಬಿಟ್ಟ ಮಂಗಳೂರಿನ ಶುಭವಾದ ಮೇಲಿಂದಲೂ ಈ ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಂದ ಕಂಡಿಯಾವ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಜನ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಇದು ತಮಗಿಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಸಂಗತಿ. ನಾನು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಬಂದಿರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡಿಯಾವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೆಲವಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳು ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರನ್ನು ಮತ್ತು ಒ.ಹೆಚ್.ಇ. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರನ್ನು ಸಹ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕ್ಕೆ ಒ.ಹೆಚ್.ಇ. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಹೇಳಿದರು ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಬಂದಿದೆ. ಆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದು. ಅದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಕಂಡಿಯಾವ ನೀರಿನ ಅಭಾವವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಡುವಂತಹ ಒಂದು ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಕ್ರಾನದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಕ್ರಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡ ಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಬಡವರಿಗೆ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಸಿಗಲೇದು. ಆದರೆ ಕಾಮಗಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಆಗಿದೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಿಸುವವರು ಎಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರನ್ನೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರೆ ಅವರು ಬೇರೆಡೆ ಯಿಂದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಲಾರಿಗಳಿಂದ ಜನರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಸರಿಯೇ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ದಯಮಾಡಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅದೇಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಬರಗಾಲ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗಿರ್ಮಾಲಕ್ಕಿಗರು ೬ ಆಣೆ, ೪ ಆಣೆ ಎಂದು ದೃತ್ಯಾಸ ಬರತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಫಸಲು ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೇವಲ ೪ ಆಣೆ ಫಸಲಾಗಿದೆ ರೀತಿ ೬ ಆಣೆ ಫಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಮಲೆಕ್ಕಿಗರು ಮತ್ತು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇನ್ನು ಒಪ್ಪರ್‌ವೆಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೬ ಒಪ್ಪರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಹೆಕ್ಟಾರಿಯಂತೆ. ಇದುವರೆವಿಗೂ ಆ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸುಮಾರು ೮-೯ ಕಾಡದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಾಡ್ ಆರ್ಮಿಯವರಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸುಮಾರು ೧೫-೨೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಅರ್ಧ ದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ? ಈಗ ಮಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಗ ತಾವು ಮಾಡಿದ ಹಣವೆಲ್ಲಾ ವೃಥಾ ಖರ್ಚಾದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೪೫-೫೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದವರನ್ನು ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಇದುವರೆವಿಗೂ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಂಥಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಚನ್ನಪ್ಪ (ಮಾಗಡಿ).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇದುವರೆವಿಗೂ ಅನೇಕ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ವಿಷಯ ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ

ಅತಿ ಸಮಾಪವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕ್ಷೇತ್ರ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕೆರೆಯ ನೀರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಗರಕ್ಕೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಳೆದ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗಿಂದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಹುಳ ತೊಂದರೆ ಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಿಂತು ಹೋಗಿವೆ ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ನಿಂತು ಹೋಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಬಡವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡ ಬೇಕು. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜನರಿಗೆ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳ ಮಂಜೂರತೆವಾದರೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಬದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಈ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಸ್. ಆರ್. ಇ. ಐ. ನಾವಿನಲ್ ರೋಲ್ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರ ತಕ್ಕಂಥವರಿಗೂ ಕೂಡಾ ದುಡ್ಡು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಪರ್ಯಟೇಜ್ ಮೇಲೆ ವಿಲೇವಾರಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಪರ್ಯಟೇಜ್ ಗಾಗಿ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸುಳ್ಳು ನೇಮಕ ಪತ್ರ ಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಣ ಪಡೆದು ಆ ಭಾಗದ ರೈತರಿಗಾಗಿ ಮೋಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅನೇಕ ನಿರ್ದರ್ಶನ ಗಳಿವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ನಿರ್ದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಾನು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮಿಟಿಂಗ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ, ಈ ನಾವಿನಲ್ ರೋಲ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಂಜೂರತೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಂಜೂರತೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಆದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಮನೆಯವರು ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬೇರೆ ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸ ಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕವಾಣಿ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ನಡೆದು ದಂಡು ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯಯ ಆಗಿ, ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಸರಿಯಾದ ಕೂಲಿ ಸಿಗತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ದುಡ್ಡು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ನಾವಿನಲ್ ರೋಲ್ ಮೇಲೆ ಸುಳ್ಳು ಲೆಕ್ಕ ಬರೆದು ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆಯ ತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ, ಇದು ತಪ್ಪುಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಪೂರ್ವ ಪಾರ್ಕ್ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣಾ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಡಲ್ಲ್ಯೂ ಸಹ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಗೆ ವಾರಿಕೊಂಡು ದುಡ್ಡು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ನಿರ್ದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುದಾಯ ಮತ್ತು ಸಾಲಗಳನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಈಗ ಕುದಾಯ ಮತ್ತು ಸಾಲಗಳ ವಸೂಲಿ ಡಿಮಾಂಡ್ ಶುರುವಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಆರ್ಡರ್ ಬಂದಿಲ್ಲ. ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಡಿಮಾಂಡ್ ಬಂದಿದೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಜನರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳಾಗಿವೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡಾ ಹಲವಾರು ಕಡೆ ಬಿತ್ತನೆ ಕೂಡಾ ಆಗಿಲ್ಲ. ಬಿತ್ತನೆ ಆಗದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡಾ ಸಾಲ ವಸೂಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪುಬೇಕು. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಕ್ಷಣ ಆಚ್ಚರಾಜವದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಲೆಪ ಬೇಕು, ಜನಗಳ ಸಂಕಷ್ಟ ತಪ್ಪುಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಂಜೂರತೆ ಸರಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಚಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಹುಲ್ಲನ್ನು ತರತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ. ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಈ ಹುಲ್ಲನ್ನು ತಂದಿರತಕ್ಕದ್ದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಹಸೀಲ್ದಾರರನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ, ಹಾಗೆ ಏರ್ಪಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಡಿ. ಸಿ. ಬಿಲ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಎ. ಸಿ. ಬಿಲ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಸಾರಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಬಸ್ ಚಾರ್ಜ್ ಕೊಟ್ಟು ಜನ ಕಂಗಾಲಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ನಿರ್ದರ್ಶನಗಳು ಗೊತ್ತಾದ ತಕ್ಷಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು

ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಅಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಅಭಾವವಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಾಗ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ ಅಹಾರಧಾನ್ಯಗಳಾದ ರಾಗಿ, ಜೋಳ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯ ಅಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ ಅದು ಜನರ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಸರಿಯಾಗದೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಬೇವಿನ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾರಣ್ಯ ರಾಗಿ, ಜೋಳ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಬೇಕು. ಅಕ್ಕಿ ಗೋದಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರಾಗಿ ಜೋಳ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಾಗ, ಪರ್ಮನೇಟ್ ನೇಚರ್ ಆಪ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಕೆರೆಗಳು ರಸ್ತೆಗಳು, ಶಾಲೆಗಳು ಮುಂತಾದವು ಯಾವುದು ಪರ್ಮನೇಟ್ ನೇಚರ್ ಆಪ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇರುತ್ತವೆ ಅಂತದವುಗಳಿಗೆ ಅದ್ವಿತೀಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೂಲಿ ಸಿಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸರಕಾರವನ್ನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಸಾಲ ವಸೂಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಮುಂದೂಡಬೇಕು, ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಬೆಳೆ ಆಗಿತ್ತು, ಅದುದರಿಂದ ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಸಾಲದ ಬಾಕಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ, ಕಳೆದ ವರ್ಷವೇ ಅವರು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೋದ ವರ್ಷದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ರೈತರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮುಂದೂಡಿ ಮುಂದೆ ಬೆಳೆ ಆದಾಗ ಇದನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಸಾಲಕ್ಕೂ ಸಹ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಈ ಬರಗಾಲ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮುಂತಾವರ್ಷ ವಹಿಸಿ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಮುಂಟಿ ಬರದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕೆರೆ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ ಅಂತಹ ಕಡೆ 0.5-1.0 ಅಡಿ ಅಗಲದ ಮೊಂಡಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ದನಗಳು ಇಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಮಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಉಳಿದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, ತಮಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† SAI MOHAMED LIAQUDDIN BURANUDDIN (BIDAR) — Mr. Speaker, Sir, Bidar is also a drought prone district since 1972. Even last year this district was affected by severe drought. The people suffered lot in getting even the drinking water. This year also the same thing has been repeated. Due to Government's apathy in not taking relief works in the district during this period many of the villagers had migrated from Bidar to Bombay and Hyderabad in search of work and livelihood. In spite of several representations to the authorities concerned the relief works have not taken up in Bidar. This year also there is likelihood of people migrating from this place. The district is affected continuously by drought because there are no irrigation facilities created by the Government. Recently, they have taken up two i.e., Karanja and Chulkinala irrigation projects. Both the projects are under execution. The Karanja project which was started as far back in 1970 has not been completed till this day and according to the data available the Irrigation Department had promised to irrigate 32,738 hectare in Bhalki Taluk, 4447 hectares in Bidar taluk by the end of 1983. But, till to-day this promise by the department has not been fulfilled. They have

not even started the canal works. Last year the then Hon'ble Leader of the Opposition Sri Veerappa Moily had visited the Karanja project both left bank and right bank canals and the authorities told our Leader that they would complete the Karanja project by taking additional labour force. But still nothing has been done and the irrigational problem in this area is still unsolved.

Then, regarding drinking water I must bring to the notice of the Government that the borewells sunk by Sri Nazeer Sab—in almost all the villages half of them have failed and remaining half of the borewells are not functioning properly. In my constituency i.e., proper Bidar covering 3035 villages facing acute water scarcity. Therefore, I appeal to the Government to take steps to repair the borewells immediately so that the villagers may be provided water atleast to some extent during this summer season.

7-30 P.M.

The Bidar city is also facing acute scarcity of water. At present, only three to five gallons of water is being supplied per unit to Bidar city. The City has got more than one lakh population. It gets water from Manjara river which is 9 Kms. away from Bidar and this time the Manjara river has gone totally dry and there is no arrangement for storage of water. Last year, sand bunds were constructed to reduce the intensity of water scarcity during summer season. This time, no such steps have been taken by the Government. There is absolutely no water to pump to the City. I request the Government kindly to give Top Priority for water supply to Bidar city so that there will not be any scarcity of drinking water during summer. Sir, two to three gallons of water per head is absolutely insufficient. The plight of the citizens of Bidar is horrible and beyond imagination.

Lastly Sir, I would like to sum up with a cautioning note to the Government that the benefit of the schemes like NREP, IRDP, and DRDS are not going to the deserving persons. The Minister concerned should check up and make a periodical review regarding the implementation of these schemes. As the hon. Member Sri Dharm Singh stated, for the purpose of taking up Relief Works, the Government should immediately constitute 'Relief Committees' so that relief works could be implemented systematically and scientifically. I request the Government to expedite the work on Irrigation Projects. In most of the parts of Bidar we have irrigation wells. Since the water level in these has considerably gone down, the farmers are facing scarcity of water in irrigating their lands. There-

fore, I request the Government to allot sufficient funds for deepening work of these wells. In my constituency sir, almost all the roads are not in good condition. The road work is allotted to the money makers who are not having any sympathy for the public work and are wasting money by simply spreading some dust on the road and their bills sanctioned. The repair work of link roads and TDB roads at the village level should be taken up in a systematic and scientific manner so that longevity and durability of the road can be enhanced.

With these few words Sir, I thank you for having given me an opportunity to speak.

ಶ್ರೀ ಬೆಂಗಳೂರು ಎಂ. ಮಾಮನಿ (ಪರಸಗಡ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಟಡಿ ಬೀಂ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿಲ್ಲ. ಸಮದತ್ತಿ, ಅಥವಾ ಗೋಕಾಕ್ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಭೇಕರ ಬರಗಾಲದ ದವಡೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ನಾನು ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ 218 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲದ ವಸೂಲಿ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸೂಟ್ ಆದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲದ ವಸೂಲಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತುರ್ತಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಉಳಿಗೇರಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೋರ್ ತೆಗೆಯುವಾಗ ಹೋಗಿದ್ದ. ಅಲ್ಲಿ 100-150 ಅಡಿ ತೆಗೆದರೂ ನೀರು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಸ್ಕ ಸಚಿವರಾದ ಯಾವಾಗಲೇ ಅವರಿಗೆ ಬಂದು ವಿನಂತಿ ಪತ್ರವನ್ನೂ ಕೂಡ ಲಿಖಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಪುಟ್ಟಳ್ಳಿ ಧಾರವಾಡ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಂಜೂಂತರ ಪಕ್ಕದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ಟೇಶನರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸಭೆಗೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಪರವಾಗಿ 2. ಹೆಚ್. 9. ಸೆಂಟ್ರಿನ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ನಾಯಕ್ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರೂ ಈ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಮಂದಗತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಇದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ 218 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೀವ್ರವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮಂಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹಿರೇರಡಿ ಬಸಂತಪ್ಪ (ರಾಮದುರ್ಗ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಬರಗಾಲದ ಸಮಸ್ಯೆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ. ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ನದಿ ನಾಲೆ ಕೆಲಸ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಕಾರುಬೇಕು. ಈ ನದಿ ನೀರನ್ನು ಇದನ್ನು ಪವರ್ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬಾರದು. ಇದನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ನಾಲೆಯನ್ನು ಮಲಪ್ರಭಾ ನದಿಗೆ ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ, ಅದರಿಂದ ದೆಹಲಿ ಸ್ಟ್ರಿಕ್ಚರ್ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸುಬ್ಬಿ ಮೇಲೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಂಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಗುರಂಪಾದಪ್ಪ (ನಾಗರಹಳ್ಳಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ನೀರಿನ ಬರ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ನೀರಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯ ಜನ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು 3-4 ಮೈಲಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಧದ ಬೋರ್ಡ್ ತೆಗೆಯತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಇದೆ. ಅದರ ಹೆಸರು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಬೋರ್ಡ್‌ನಿಂದ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನೀರಿನ ಬರವನ್ನು ತಾವು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತೀರಂದು ತಮ್ಮ ಬಹುಳ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಸಾಲದ ವಸೂಲಾತಿ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಿಗೆ ಈಗ ಊಟಕ್ಕೂ ಗತಿ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಸಾಲದ ವಸೂಲಾತಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂತಾದವಳೆ ವಹಿಸಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತೇಗಂಪುರ ಕೆರೆ ಒಡೆದು ತೊಂದರೆ ಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನೂ ಕೂಡ ಬರಗಾಲದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೀರಿನ ಅಭಾವಕ್ಕೆ ಕೆರೆ ಬೋರ್ಡ್‌ವರ್ಗ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮುತುವಜೆಗೆ ವಹಿಸಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಈ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ಜಯಕುಮಾರ್. — (ನಂಜನಗೂಡು) ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ವೇಳೆಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಎರಡು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಈ ಸದನ ಹಾಗೂ ಜನತೆ ಬಹಳ ಕಾತುರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬರಗಾಲ ಬಂದರೆ ಸಾಕು, ಇದು ಒಂದು ಹಬ್ಬ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಈ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ತಾನೇ ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು. ಹಾಗಾಗಿ ನಾವು ಬರಗಾಲ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಹಣವನ್ನು ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಹಣದಲ್ಲೇ ಸುಮಾರು ೭೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಷ್ಟು ಹಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೇವಲ ೨೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಷ್ಟು ಹಣ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಈ ಬರಗಾಲ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಏನು ಹಣ ಕೋಡುತ್ತೀರೋ ಅದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಹಾಗೂ ರೇಡಿಯೋ ಮುಖಾಂತರ ಅದರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯೂ ಬಂದು ಕೆಲಸವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮೇಳೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಆಗಲಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅವನು ಎಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಆಗಿರಲಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭಯ ಇರುತ್ತದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಕೆಲಸವೂ ಸಹ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ. ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದ ಹೋದರೆ ಕೆಲಸ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ದುರುಪಯೋಗವೂ ಸಹ ಆಗುತ್ತದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಏನು ಇರುತ್ತಾರೋ ಅವರನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ರಸ್ತಾನ್ಸಿಬಲ್ ಆಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗಾದರೆ ಈಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗದೇ ಇರುವ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ತಹಶೀಲ್ದಾರರ ಮೇಲೆ ಇದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಇದನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮೇಳೆ ಇದರಿಂದ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಸಹ ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ವೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಎನ್ನುವುದು, ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರು ಇದ್ದಂಥ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂದು ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿದ್ದು ತಮಗಿಲ್ಲೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ನೋಡಿದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ರೈತರು ಸಗಣೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಅದನ್ನು ಒಣಗಿಸಿ ಮಾರಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಗಮನ

ಹರಿಸಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗೊಡ್ಡಪೇಟೆಯ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ನಂಜನ ಗೋಡಿನ ಕೆಲವು, ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಯೂ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್. ಆರ್. ಇ. ಪಿ. ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಾಗಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಯೋಜನೆಯಿಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಕಳು ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಅದ್ವೈತ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕಳೆದ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಮೈಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳೂ ಇವೆ ಹಾಗೂ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನ ಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳೂ ಇವೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಈ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈಗ ಈ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಏನು ಬರುತ್ತಾರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಹ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲ. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅವರು ಬಂದಾಗ ಅವರೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಫನರ್ ಎಮರ್ಜೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸಕರನ್ನೂ ಕರೆದು ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಇಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ಸಾಟೀಲ್ (ಬಸವನ ಬಾಗೇವಾಡಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಬಿಜಾಪುರ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದಂಥ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ೧೯೬೮ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಡೋಗಿ ಬರ ಎಂದು ಬಂತು, ಅದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಆಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಸತ್ತುಹೋದರು. ಹಾಗೆ ಸತ್ತುಹೋದವರನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಜನಗಳೇ ಇರತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವವರೇ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಂಥ ಒಂದು ಭೀಕರ ಬರ ಬಂತು. ಅನಂತರ ೧೯೭೮ರಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಬರ ಎನ್ನುವುದು ಬಂತು. ಆಗ ಜನಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳೂ ಸಹ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಒಂದು ಭೀಕರ ಬರ ಆಯಿತು. ಅನಂತರ ೧೯೮೩ರಲ್ಲಿ ಸವಲುಬರ ಎನ್ನುವುದು ಬಂತು. ಅದೂ ಸಹ ಭೀಕರ ಬರವಾಗಿಯೇ ಬಂತು. ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಇಂತಹ ಬರಗಾಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಕುಡಿಯಲೂ ಸಹ ಆ ಜನರಿಗೆ ನೀರು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ೧೯೮೭ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಭೀಕರ ಸ್ವಾಮಿ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಾವಿಗಳನ್ನು, ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿದರೂ ಸಹ ನೀರು ಸಾಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದೇನೆಂದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಉರುಗಳಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಉರಿಗೆ ೧೫-೨೦ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಸ್ ಹಾಕಿಸಿ, ವೈಪ್‌ಲೈನ್ ಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಈ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮಂಡವಾಳ ಏತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಗಿಸಿದರೆ ಅದರಿಂದ ೫ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಾವು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಪ್ಪರೇ ಕೃಷ್ಣಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಏನು ಈಗ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರೋ ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಏನು ಉಪಯೋಗ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಮಲಿಪ್ರಭಾ ಏತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಘಟಪ್ರಭಾ ಏತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇತರೇ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ತಾವು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು

ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ತೀವ್ರ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರ ಆದರೆ ಜನಗಳು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಈ ಬರದಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಬರ ಬೀಳದ ಹಾಗೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬೋರಾವೆಲ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೋರಾವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಆದ್ಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಒಂದು ಸಲ ಅಮೇರಿಕನ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಡ್ ರೊವೆಲ್ಸ್ಕೋ ವ್ಯಾಸೀವ್-ಸ್ಟೀಲರ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬಂಜರು ಭೂಮಿ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟನು. ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಅವನ ಆದೇಶದಂತೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕೆಡೆ ನೆಟ್ಟರು. ಆಗ ಆ ಜನಗಳು ಆತನನ್ನು ಈತ ಹುಚ್ಚು ತನದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆತ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸದೇ ಹೋದರೆ ಮಳೆಯೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡಿಸಿದನು. ಅನಂತರ ೧೫-೨೦ ವರ್ಷಗಳು ಆದಮೇಲೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಯಿತು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಬಂಜರು ಭೂಮಿ, ಒಣಗಿದ ಭೂಮಿಯೆಲ್ಲಾ ಫಲವತ್ತಾಗಿ ಸಂಪದ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗಿ ಆ ಜನರಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆದರು. ಆಗ ಆ ಜನಗಳಿಗೆ ಈತ ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದನು ಎಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿವಾಯಿತು. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದೇನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ವಶದಲ್ಲಿ ಬಂಜರು ಭೂಮಿ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಪಾಸಗಿಯವರಿಗಾದರೂ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ, ೩ ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಆ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಜನರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಇವೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಜೀವನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು, ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂಥ ಹೆಚ್‌ಎಂಟಿ, ಹೆಚ್‌ಎಎಲ್, ಬಿ‌ಇಎಲ್ ಇನ್ನೂ ಇತರೇ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಜನರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ರಾ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಆಯಾಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಆ ಜನರು ಹೊರಗಡೆ ಎಲ್ಲೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಸೌಲಭ್ಯ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಹಾಗೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬರಗಾಲದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಗುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ರೋಡಿನ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿ ತೋಡಬೇಕಾದರೆ ೧೦೦ ಅಡಿ ಅಷ್ಟಾದರೂ ಅಳ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ೧೦-೨೦ ಅಡಿ ತೋಡಿದರೆ ನೀರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಜನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಒಂದೊಂದು ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ನು ಸ್ವತಃ ಹೋಗಿ ವಿಚಿಟ್ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವವಾದ ಸಂಗತಿ ಏನು ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಆ ಜನಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಬವಣಿ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಮುದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಒಂದು ಯುದ್ಧದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿ ಆ ಜನಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬೋರಾವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೋರಾವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಈ ನೀರಿನ ಬವಣಿಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಇಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ. — (ಗುರುಮಿಟ್ಟಲ್) ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ನಮ್ಮ ಎದುರುಗಡೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಮೆಮೋರಾಂಡಂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೩೩ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಈ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ೧೫,೩೩೫ ಹಳ್ಳಿಗಳೂ ಸಹ ಈ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಇನ್ನೂ ನಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮೆಮೋರಾಂಡಂ ಪ್ರಕಾರ ಒಟ್ಟು ೨೦೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವಿಗಾಗಿ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ೧೦೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಣವನ್ನು ಹಲವಾರು ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೩ ಲಕ್ಷ ೪೨ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಣವನ್ನು ಮಾರ್ಚಿನಲ್ ಫಾರ್ಮರ್ಸ್‌ಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಫಾರ್ಮರ್ಸ್‌ಗೆ ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೋ ಅದನ್ನು ೧೯ ಲಕ್ಷ ೨೮ ಸಾವಿರ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ೩೫ ಲಕ್ಷ ಜನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ನಾವು ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ: ದಾನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ೩೫ ಲಕ್ಷ ಜನರು ದಿನಗೂಲಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ದಿವಸ ಒಂದಕ್ಕೆ ೬ ರೂಪಾಯಿ ೭೫ ಪೈಸೆ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಅವರಮೇಲೆ ನೀವು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂಡ್ ಮಾರ್ಚಿನಲ್ ಫಾರ್ಮರ್ಸ್‌ಗೆ ಕೆಲಸಬೇಕು, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಲೇಬರ್ಸ್‌ಗೆ ಕೆಲಸ ಬೇಕೇಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ಹಣ ನಿಜವಾಗಿ ನೀವು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದಿರಿ, ಹಡ್ ಆಫ್ ಆಕೌಂಟ್ ೨೮೯೯೮೨ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದಿರಿ ಎಂದು ನಾವು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಯಾವಾಗಲೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ, ಅದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತೀರಿ. ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರ ಇರಲಿ, ಇದರ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಇರಲಿ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಗಡೆಯವರು ತಮ್ಮ ೧೯೬೮ರ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಸ್ಪೀಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ತಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಆಗಲೂ ಕೂಡ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ೧೬ ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ೧೬ ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದಾಗ ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ೨೦ ಕೋಟಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಆಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಇತ್ತು; ಅಲ್ಲಿಯೂ ಇತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಬಹಳಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಆಗಲೂ ಕೂಡ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ೧೦-೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಬಂದಿದೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರ ತತ್ಪರ್ಯವೇನೆಂದರೆ, ಪದೇ ಪದೇ ನೀವುಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ದೂರುವುದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಣ ಬರಬೇಕು, ಹಣ ಏಕೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ನಿಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ನೀವು ತಪ್ಪುಸಿಕ್ಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೂ ಈ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರಬಾರದು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ ೧೫ ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲವಿದೆ. ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರದ ಮರನೆಗ್ಲೆಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬರಬಾರದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ೨೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಆಶ್ವಾಸ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ೨೭ ಕೋಟಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇದೆ. ನೀವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು ವಿವಿಧ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ೧೦೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎನ್.ಆರ್.ಇ.ಪಿ.ಡಿ.ಐ.ಎ.ಪಿ. ಮಂತ್ರಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾನ್ ಮೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಎನ್.ಆರ್.ಇ.ಪಿ.ಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ, ಡಿ.ಐ.ಎ.ಪಿ.ಯಲ್ಲಿ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ, ಆರ್.ಎಲ್.ಇ.ಪಿ.ಯಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ಲಾನ್ ಸ್ಕೀಮಿನಲ್ಲೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ನಮಗೆ ಸಮಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಹಣ ಎಷ್ಟು ಇದೆ, ಎನ್.ಆರ್.ಇ.ಪಿ.ಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬಂದಿದೆ, ವಿವಿಧ ಪೈಗೊತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಡಿಟೇಲಾಗಿ ವಿವರ ಬರಂತಿತ್ತು. ತಾವು ಶಾಸಕರಾಗಿ, ಸಚಿವರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಪೇಜ್ ೩ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“Transportation of water, supply of fodder, drilling of borewells, sinking of borewells, public health, veterinary care, special nutrition, assistance to small and marginal farmers, employment generation etc.”

ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಪ್ರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇದರ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಯಾಗಬೇಕು. ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರೆ ವಿವರವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬಂದಿದೆ, ಎನ್.ಆರ್.ಇ.ಪಿ.ಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬಂದಿದೆ ಡಿಪಿಎಪಿ ಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬಂದಿದೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಸ್ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಓಪನ್ ವೆಲ್ಸ್ ಶಕ್ತವಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ನಟರಂಗ್‌ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲೂ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಸ್ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಓಪನ್ ವೆಲ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಮೋದ್‌ಸರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಮರೆಗೆ ಓಪನ್ ವೆಲ್ಸ್ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ದಲ್ ಸಿಂಕಿಂಗ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ತಾವೂ ಕೂಡ ವೆಲ್ ಸಿಂಕಿಂಗ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ ಪರ್ಪಸ್‌ಗೆ ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಪೂರನೆಯದಾಗಿ, ಫ್ಯಾಮಿನ್‌ಕೋಡ್ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಬೇಡಿಕೆ ಇತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ, ಪದೇಪದೇ ಕ್ಲಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದಂಥ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಯಾವರೀತಿ ಸವಲತ್ತು ಕೊಡಬೇಕು, ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂಥ ಆಳತೆಗೋಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಪುನಃ ಪುನಃ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಮುಖಾಂತರ ಹಣ ಕಳುಹಿಸುವುದು, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟ್ ಮಾಡುವುದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇದು ಸೀಮಿತವಾಗಬಾರದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂತಹ ಕ್ಯಾಟಗರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ, ತಾಲ್ಲೂಕಾಗಲಿ, ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಲಿ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇಂತಿಂಥ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂಥ ಪ್ಲಾನ್ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಕೋಡ್ ತರಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಕೋಡನ್ನು ಎಕ್ಸಾಮಿನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಲಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದೆ, ಅದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಉದ್ದಿಯೋ ಅಥವಾ ಕಾನೂನು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ತರುತ್ತಾರೋ, ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮುಖಾಂತರ ಸುಮ್ಮನೆ ಒಂದು ಅಡ್ವೈಸರಿ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಸಲಹೆ ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಇದನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಬೇಕು ಇದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಾದುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಡಬಹುದು. ಇವೊತ್ತು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಬಡ್ಡೆಟ್ ವರ್ಕ್ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ದುರ್ದೈವದಿಂದ ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಾಗಲಿ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ೧/೨ ಭಾಗ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಪ್ರಾ ವಿಸನ್ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಪ್ರಮೇಯವೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಸ್ವಲ್ಪ ಈ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕು. ತಾವು ಬಡ್ಡೆಟ್ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ, ಪರ್ಚೆಕ್ಯುಲಿರ್‌ಗೆ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ೧/೨ ಭಾಗ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೈಪೈಡ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳು, ಪ್ಲಾನ್ ವರ್ಕ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ, ಅದಾಗಿ ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ? ಅನೇಕ ಕಡೆ ಎಲ್.ಒ.ಪಿ. ಬಂದ ಆಗಿದೆ. ಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಸರನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಸಮಯ ಆಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.—ನಾನು ಇನ್ನೂ ಎರಡು ತಾಸು ಬೇಕಾದರೆ ಕೂಡುತ್ತೇನೆ, ನಾನು ಗಟ್ಟಿ ಇದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾರ್ಗಿ.—ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರಲಿ. ಸುಮಾರು ೧೦ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದಿವೆ ಈಗ ೩ ತಿಂಗಳಿಂದ ಹಣ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳು ನಿಂತು ಹೋಗಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊನ್ನೆ ನಾಲ್ಕನೇ ದಿನ ಕೋಟಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾರ್ಗಿ.—ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ ದಂಡು ಇರಲಾರದೆ ಎಲ್.ಓ.ಸಿ. ತರವುಧಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

೮-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕಪ್ಪು ಮಂಜಾಂತರ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಮೂರನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ ಬಡ್ಡು ಪ್ರಾವಿಜನ್ ಮಾಡಿ ಹೊಸ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಆ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೊತ್ತು ಬಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಂಥ ಕೆಲಸಗಳು ಇಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ವಾಚೆಕ್ಸ್ ಎಷ್ಟು ತ್ವರಿತ ಗತಿಯಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ತ್ವರಿತ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಬಂದು ನೋಡಿದರೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ, ಈಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಲೋಡೌನ್ ಆಗಿದೆ. ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್. ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಮಾಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ಭಾಗದ ಶಾಸಕರನ್ನು ಕರೆದು ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಲೋಯರ್ ಮಲ್ಲಾವರಿ, ಅಪ್ಪರ್ ಮಲ್ಲಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಇದೆ, ಬೆಣೆ ತೋರೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇದೆ, ಮಿಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಟಿಮಿಯಂಟ್ ಫಂಡ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅನೇಕರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಟ್ಟು, ಆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ, ಆ ಒಂದು ವರ್ಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಡ್ರಾಟಿನಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಮೇಜರ್ ಅಂಡ್ ಮಿಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಬದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಅದನಂತರ ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಒತ್ತಿನೆ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅಂದರೆ.

Since the coming months from April to June 1985, would mark the beginning of the next financial year 1985-86, the State Government would no doubt get the benefit of the margin money, as per the award of the VIII Finance Commission, but then, unless the Government of India approves the central assistance required by the State Government over and above the plan provision and the available margin money to the extent of the ceiling be fixed by them, it would be difficult for the State Government to shoulder the additional burden, in view of the persistent drought conditions being faced by the State in the past few years successively ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಮಗೆ ತೊಂದರೆ ಇದೆ, VIIIth ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಟಿನವರು ಸೀಲಿಂಗ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನೀವು ಸಂಶಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸ್ಲೋಡೌನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಜನ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಇದು ಒಂದು ಸದನದ ಡಾಕ್ಯೂಮೆಂಟ್.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅವರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿರುವುದು

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಇದು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿ ನಮಗೂ ಗೊತ್ತುಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಫಾರ್ಡರ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫೋರ್ಮೇಷನ್ ಮತ್ತು ಡ್ರಿಂಕಿಂಗ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಮಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಿಸ್ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ನಡೆದಿದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿ ನೋಡಬೇಕು ಫಾರ್ಡರ್ ಸಪ್ಲೈ ನಲ್ಲಿ ಬೋಗಸ್ ರೆಸೀಟ್ ಮಾಡಿರುವುದು ನಡೆದಿದೆ. ಒಂದೇ ಲಾರಿ ನಂಬರ್ ಹಾಕಿ ಇಷ್ಟು ಸಾರಿ ಬಂದಿದೆ, ಇಷ್ಟು ಸಾರಿ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹುಲ್ಲಿನ ಲೋಡ್ ತರುವುದು ಇಲ್ಲ, ಬಿಡುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಒಂದು ಲಾರಿ ಲೋಡ್ ಬಂಡರೆ ಒಂದು ನೂರು ಲಾರಿ ಲೆಕ್ಕ ತೋರಿಸಿಬಿಡುವುದು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಜನರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಆಗ ಜನ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ತಾವು ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಲೋಕಲ್ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟರ್ ಕರೆಯಿಸಿ, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ, ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹೆಡ್ ಆಫ್ ದಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕರೆಯಿಸಿ ಇದನ್ನು ರೆನ್ಯೂ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೆಲಸ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಟೀಮ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಪಾಡಿಗೆ ಅವರು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹಣ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕರೆಯಿಸಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ತಾವು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಹಣ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತುಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ತಾವು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು, ಇದನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ಯಾಮಿನ್ ಕೋಡ್ ಸಹ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ (ರವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಆಗದೇ ಇದ್ದರೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ದಲ್ಲರತಕ್ಕಂಥ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾದಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಹರಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಸಹಿ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತುಂಬಾ ಖಚಿತವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಚರ್ಚೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗಿಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರ ಹೋದವರವರ ಕೈಗೊಂಡಂಥ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದಂಥ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಮನವಿಯು ಒಂದು ಕಾಮಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವರೀತಿಯ ಹೋದವರವರ ಬರಗಾಲ ಇತ್ತು, ಸತತವಾಗಿ ಮಳೆ ಆಗದೆ ಕಾರಣ ಬೆಳೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದ್ದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಡಿಪಾಯ ಮೆಮೊರಾಂಡಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಇವತ್ತು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕರ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಬಂದಿದೆ, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವಿನ ಅಭಾವ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ವಲಸೆ ಕೂಡ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ರಿಷಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ರಿ.ಜಿ.ಡಿ.ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ವಿವರವಾಗಿ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ ಎಷ್ಟು ಹಣಕಾಸಿದ್ದರಿ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿ ಎಷ್ಟು ಕಡೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿ ಎಂದು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ವೈಸ್ ಫಿಗರ್ ನನ್ನ ಕಡೆ ಇದೆ. ಆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಲಿಕ್ಕೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮೊದಲು ಕೊಟ್ಟ ಮೆಮೊರಾಂಡಮ್‌ನಲ್ಲಿ 20೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಮೊನ್ನೆ ೧೮೩.೬೮೦೬೨೫ಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಂತದ್ದರಲ್ಲಿ ೫೪.೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಹಾಯ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಿರ್ಗಯವರ ಹೇಳಿಕೆ ಹಾಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣದ ಸಹಾಯ ಬರುವವರೆಗೂ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು

ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಈ ಮನೆಯ ಮೂಲಕ ನಾನು ಭರವಸೆ ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದೇ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಯಾಗಲಿ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಣ ವಿಸ್ತೇ ಖರ್ಚಾದರೂ ಆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ನೀರು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸಾವಿರ ಗ್ಯಾಲನ್ ಬರು ವಂಥ ಕಡೆ ಸಾವಿರ ಗ್ಯಾಲನ್ ನೀರು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹಾಕಿದಂಥ ಕೈಪಂಪುಗಳು ಕೆಟ್ಟದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬೋರ್‌ ವೆಲ್ ಹಾಕಿದರೂ ಇದುವರೆಗೆ ನೀರು ಬೀಳಲಿಲ್ಲ ಅಂತಹ ಗ್ರಾಮಗಳು ಕೂಡ ಇವೆ.

ಈಗ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೮೪-೮೫ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಾರ್ಮಲ್ ಪ್ಲಾನ್ ಪ್ರಕಾರ ೪೭೫೦ ಕೋಟಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈವರೆವಿಗೂ ಹೋದ ವರ್ಷ ತೆಗೆದಂತಹ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ೧೨ ಸಾವಿರ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹಣ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅವರು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏನ್‌ಆರ್‌ಇಟಿ ಆರ್‌ಎಲ್‌ಇಟಿ, ಡಿಪಿಎಕ್ಸಿಹಾಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಡ್ ಕೆಳಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೋದ ವರ್ಷ ನಾರ್ಮಲ್ ಪ್ಲಾನ್ ಪ್ರಕಾರ ಏನ್‌ಆರ್‌ಇಟಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂತದ್ದು ೨೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಅದಕ್ಕೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪಡೆದೇ ನಾವು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ಆದರೆ ನಾವು ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಹಣ ೩೪.೨೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಾರ್ಮಲ್ ಪ್ಲಾನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅದೇ ರೀತಿ ಆರ್‌ಎಲ್‌ಇಟಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ೧೨.೫೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಡಿಪಿಎ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದುದ್ದು ೮.೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಡ್ ಕೆಳಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ೭೩.೫೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನಾರ್ಮಲ್ ಪ್ಲಾನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಂತಹ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಂತು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಬೆಂಕಿಸದಿಂದ ಈ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಹಣ ೨೭.೭೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಈ ವರೆಗೂ ಬಂದಿದೆ. ಲೇಟೆಸ್ಟ್ ಆಗಿ ಈ ವರೆವಿಗೂ ನಾವು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದಂತಹ ಒಟ್ಟು ಹಣ ೧೦೮.೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ೧೯೮೮ನೇ ಇಸವಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದೇ ರೀತಿ ೧೯೭೨ನೇ ಇಸವಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯ ರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬಯಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ೧೯೮೨-೮೩ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ೬೧.೮೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ೮.೮೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿಗೆ ೧೮.೩೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ೧೯೮೩-೮೪ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ೨೮.೨೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ೧೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿಗೆ ೫೯.೧೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೇರಳಕ್ಕೆ ೪೨.೪೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಆಗ ಏನೇನು ಪ್ರಾಂಟಿಸ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷದ ವಿಚಾರ ಅಲ್ಲ. ನಾವು ನೀವೂ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೇಳೋಣ. ಮತ್ತೆ ನಾವು ಮನವಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಮನವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮತಿಯಿಂದ ಮನವಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾನೂ

ಇದ್ದು ಕೇಂದ್ರದ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ಹಳ್ಳಿ, ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಎಂಬ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಮನವಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು. ವಿವರಗಳನ್ನು ನಕ್ಷೆ ಸಹಿತ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಗ್ರಾಫ್ ಹಾಕಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಆ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ನೀವು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನವಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿಂಬ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿರರು. ಅವರು ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದರು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧ್ಯಯನ ಸಮಿತಿ ಬಂದಾಗ ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೋಗುತ್ತಾರೋ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧನಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ವಿವರವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಅದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಂದಂತಹ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದಂತಹ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅವರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಇನ್ನೂ ಪಚ್ಚಿನ ಹಣ ಸಹಾಯ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಕೂಡ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬರಬೇಕಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂಬ ನಮ್ಮ ಪದವನ್ನು ಅವರ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇರತಕ್ಕಂಥ ನೈಜ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕ ಥಹದ್ದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನ್ಯಾಯವಾದ ಪಾಲನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಕ ನಮ್ಮ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆ ತಾವೂ ಕೂಡ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಉಳಿದ ವಿವರಗಳಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಲ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಕಡೆನಲ್ಲೇ ಆಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಹೇಳಬಹುದಾದ್ದು ಈ ಕಡೆ ಇದ್ದಂಥ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹೇಳಿರಬಹುದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇಲ್ಲ ನಾವು ಇದೇ ರೀತಿ ಹಣವನ್ನು ಬರಗಾಲ ಒಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ವಿರ್ಜಾ ಮಾಡುವುದು. ಪುನಃ ಬರಗಾಲ ಬಂದಾಗ ಇದೇ ರೀತಿ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲಸ, ಇದೇ ರೀತಿಯ ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಒಂದನೆಯದು ಡ್ರೈಲಾಂಡ್ ಹೆವಲಪ್ ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್. ಇದೂ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಅದು ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ೨ ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ಹಣವನ್ನು ನಾವು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯೋಜನಾ ಅಯೋಗದ ಮುಂದೆ ನಾವು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ತಯಾರಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆ ಬೀಳುತ್ತದೆಯೋ, ಒಣ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆ ನಮ್ಮದಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೋ, ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಒಂದೂ ಇದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಡರ್‌ಗ್ರೌಂಡ್ ವಾಟರ್ ಏನಿದೆ. ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ನಮಗೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿಸೇಷವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ವಾದವನ್ನು ನಾವು ಮಂಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು, ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫೋರ್ಮೇಷನ್ ಬಾರ್ಜಸ್ ಏನಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಡಿ. ಚೌಡಯ್ಯ.—ಡೀಸಲ್ ಬಾರ್ಜಸ್.

ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ. ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳಿಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಬೇಕೆಂದೂ ಬರುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ಎಂದೇ ಬರಲಿ, ಯಾವಾಗಲೇ ಬರಲಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರೂ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ, ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಲಿ, ಹಾಗೂ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದಿ' ಗಳು ಮೇವು ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದಿಂದಲಾದರೂ ಮೇವನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಹೆ ದಿಂದಲೇ ಇದರಲ್ಲಿ ಡೀಸಲ್ ಚಾರ್ಜಸ್ ಸೇರಿದಂತೆ ತುಂಬಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ದ್ದೇವೆ. ನಾವೇ ಅದಕ್ಕಾಗುವ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಡೀಸಲ್ ಚಾರ್ಜಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಆ ರೀತಿ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಏನೆಂದರೆ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇದೆ ಎಂದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್‌ರವರು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳೂ ನಿಂತು ಹೋಗಿವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಅಲ್ಲಿಗೂ ನಾವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಹಿಂದೆ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಹಳೆಯ ರೀತಿ ಇತ್ತು. ಈಗ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಆಡರ್ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೇ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ವಿರ್ಜ್ವ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಎಸ್‌ಆರ್‌ಇಒ, ಮತ್ತು ಡಿ.ಪಿ.ಎಸ್ ಒ, ಸ್ವೀಮ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾಬದ್ಧವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ವಿರ್ಜ್ವಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ವೀಯರ್ ಆಗಿ ಡೈರೆಕ್ಟ್‌ನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವೆಡೆ ಹಣದ ಕೊರತೆಯೆಂಬುದಾ ದಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ವಿರ್ಜ್ವಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅಡಿಷನಲ್ ಆಗಿ ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಅಡಿಷನಲ್ ಆಗಿ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ಕಷ್ಟದ ದಿವಸಗಳು ಏನೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮಿಸ್-ಅಪ್ರೊ ಖ್ರಿಯೆಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೂಡಿ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಎಂತಹ ದೊಡ್ಡವರೇ ಇರಲಿ ಸಣ್ಣವರೇ ಇರಲಿ ಅಂತಹವರಮೇಲೆ ಉಗ್ರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಈ ಮನೆಯ ಮೂಲಕ ತಮಗೆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಕೂಡ ಕೆಲಸ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್‌ಪ್ರೈಸ್ ಚೆಕ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ತಾವೂ ಕೂಡ ಸರ್‌ ಪ್ರೈಸ್ ಚೆಕ್ ಮಾಡಿ ಯಾರಾದರೂ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಾದ ಮಿರ್ಸಾಯಿರವರು ಮತ್ತು ಧರ್ಮಸಿಂಗ್‌ರವರು ಕೆಲಸವಿಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕುಡಿಯುವ ಸಲಹೆಯು ಖುದ್ದಾಗಿ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಟೀಮ್ ಬರುತ್ತಿದೆ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಂದ ನಾನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಿಗೂ ಖುದ್ದಾಗಿ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತೇನೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಬರಗಾಲ ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡದ ಪ್ರವಾಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಾಸಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಮಗೆ ಟೆಲಿಕ್ಸ್ ಮೆಸೇಜ್ ಬಂತು, ಆಗ ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಸಿ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು ತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ. —ರಾಜ್ಯದ 20% ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಜಾಸ್ತಿಯಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಎನ್.ಇ.ಎಸ್, ಸ್ವೀಮ್ ಮುಖಾಂತರ ಒಲೆನ್ ಬಾವಿಗಳನ್ನು

ತೋಡಲಾಗಿದೆ. ಅವು ೮೦ರಿಂದ ೧೦೦ ಅಡಿಗಳವರೆಗೂ ಆಳವಾಗಿದ್ದರೂ ನೀರು ಬತ್ತಿಹೋಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಆಳಪಡಿಸಿ ರಿವೇರಿ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇರತಕ್ಕ ಒಪನ್ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ಅಡಿ ಆಳವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಇರತಕ್ಕ ಹೂಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿದರೆ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಕೇಂದ್ರ ಬರಗಾಲ ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡದ ಪ್ರವಾಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಇದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅವರನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶಾಸಕರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ತೆರೆದ ಬಾವಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನದಲ್ಲಿದೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಬಯಲಾಸೀಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಕೆರೆಗಳ ಹೂಳನ್ನು ತೆಗೆಯತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರೂ, ಈಗ ಅದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಳೆನೀರಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹೂಳನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಕಪ್ಪುಮಣ್ಣು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ತೆರೆದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನದಲ್ಲಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಸಲಹೆ ಸೂಕ್ತವಾದುದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಕೋಡ್ ಕೆಳಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣದ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕೈ ಕಟ್ಟಿದೆ. ಹೊಸ ಅಚ್ಚೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಆ ರೀತಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಆ ರೀತಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ.—ಈಗ ಇಲ್ಲ. ೧೯೮೦ರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆ ಪ್ರಕಾರ ವಿಶೇಷವಾದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳವರಾಗಲಿ, ಉಪವಿಭಾಗಾಧಿಕಾರಿಗಳವರಾಗಲಿ, ತಹಶೀಲ್ದಾರರವರಾಗಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಕೂಡಲೇ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಕೋಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಗೆ ಅದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಹೊಸಕಾನೂನ್ ಏನೋ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಗೂ ಅವರ ಗೈಡ್‌ಲೈನ್ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಅವು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಆ ರೀತಿ ಮೂರ್ಖ ಮಾಡಿಕೊಡದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಸಮಯದ ಅಭಾವವಿರುವುದರಿಂದ ವಿವರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಹೋದಾಗ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಹಣವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವುದೇ ನೆಪದಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಬಂದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಮಾತಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಯೋಜನೆಗಳು ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಮಾತಾಗಲಿ ಹೇಳದೇ ಸರ್ಕಾರ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಳಗೆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಗೋಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಗೋವುಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ, ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿಕೊಡದೆಂದು ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಾಲ ಇನ್ನಿತರ ಸಾಲಗಳ ವಸೂಲಾತಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ವರದಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ ವಸೂಲಾತಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಸೂಕ್ತಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಈಗಾಗಲೇ ೧೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ವಿವರ ಹೇಳಬೇಕು. ತಾವು ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಯಾವ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಯಾವ ಯಾವ ಕಾಲೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ ಹೇಳಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಸಹಾಯಧನದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ೨೬ ಕೋಟಿ, ತಮಿಳುನಾಡಿಗೆ ೪೬ ಕೋಟಿ ನಮಗೆ ೧೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ಯಾವ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನಮಗೆ ವಿವರ ಬೇಕು ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಕರ್ವೆಟರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದರ ವಿಚಾರ ಬೇರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳ ಬೇಕಾದರೆ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಭವನದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ? ಅದೇ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವಾಗ ಅಂತಿಮತಗಳನ್ನು ಕರಾರುವಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರನ್ನು ಸ್ಟೇಡ್-ಆಫ್ ಮಾಡುವಂತಹ ಸಂಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಬೇಕು.

೮-೧೦ ಬಿ.ಎಂ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರಗಾಲ ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಒಂದು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಡವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಣ ಬರುವುದು ತಡವಾಗುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇಗ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ವರದಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಚೌಡಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರವರ್ಗ ಕೊಡಬೇಕು. ಡಿ.ಆರ್.ಡಿ.ಎಸ್.ನಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಾ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಏನು ಇದೆ. ಅದು ಬೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ನಿಂದ ಅಪ್ರಾಪರ್ ಆಗಿ ಬರಬೇಕು. ಬೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರು ಪರ್ವಿಷನ್ ಕೊಡುವ ತನಕ ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಸಾಲಗಳು ಏನಿವೆ, ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಡೆ ಸಾಲವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬಾರದು. ಸಾಲವಾವಸ ಕೊಡುವವರ ವತ್ತಿರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಬೇಡವೆನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ತಾವು ಹೇಳಿದ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ನಿಂತಿವೆ, ಅವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವಂತೆ ಈಗಾಗಲೇ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ.—ಕೂಲಿಗಾರಿಕಾಳು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ತರತಕ್ಕಂಥ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಕೆ.ಜಿ. ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ೮೦-೮೫ ಕೆ.ಜಿ. ಇರುತ್ತದೆ. ೧೦೦ ಕಡೆ ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಗಮನ ದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಪಂದನಾ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಮಂಗಳಿ ಯಿತು.